

Faktuelt notat til statsrevisorerne
om
tilrettelæggelsen af en undersøgelse af Udlændingestyrelsens administration af
studie- og erhvervsopholdstilladelser samt udstedelse af forretningsvisa

I. Indledning

1. Statsrevisorerne anmodede mig den 27. maj 2005 om at undersøge Udlændingestyrelsens tildeling af studieopholdstilladelser. Baggrunden for anmodningen var Udlændingestyrelsens politianmeldelse af den anden af 2 medarbejdere i forbindelse med tildeling af studieopholdstilladelser til kinesiske studerende. Sagen opstod oprindeligt, fordi en person, der ønskede at være anonym, henvendte sig til Udlændingestyrelsen med oplysning om en konkret sag, hvori der muligvis var givet bestikkelse. De 2 medarbejdere er stadig sigtede i sagen.

På deres møde den 8. juni 2005 drøftede statsrevisorerne tillige Udlændingestyrelsens sagsbehandlingstider i forbindelse med tildeling af erhvervsopholdstilladelser og forretningsvisa.

Jeg vil med dette notat orientere statsrevisorerne om undersøgelsens foreløbige resultater, og hvilke forhold undersøgelsen i øvrigt vil omfatte.

II. Undersøgelsens foreløbige resultater

2. Rigsrevisionen gennemgik i juni måned et større antal studieopholdstilladelser til udenlandske studerende på danske videregående uddannelser, grund- og ungdomsskoler samt folkehøjskoler.

Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om der var yderligere sager, der burde overgives til politiet.

Undersøgelsen fandt sted i samarbejde med Integrationsministeriets departement og Udlændingestyrelsen.

3. Undersøgelsen omfattede en sagsgennemgang af i alt 3.697 afgørelser om studieopholdstilladelser fordelt på 2.002 sager vedrørende kinesiske studerende og studerende med andre nationaliteter. Rigsrevisionen gennemgik både sager, som blev afgjort i Udlændingestyrelsens Publikumsekspedition og i Udlændingestyrelsens studiekontor i perioden 1. januar 2002 - 1. maj 2005.

Rigsrevisionen fandt ved sin undersøgelse, at i alt 74 studieopholdssager, inkl. de sager Udlændingestyrelsen allerede havde fundet, viste tegn på uregelmæssigheder. De 74 sager er nu overgivet til politiet.

De sager om studieopholdstilladelser til de kinesiske studerende, der blev fundet ved Rigsrevisionens sagsgennemgang, indeholdt alle de samme karakteristika som de sager, Udlændingestyrelsen oprindeligt overgav til politiet.

Det er Rigsrevisionens vurdering, at der på det foreliggende grundlag ikke er flere sager, som bør overgives til politiet.

Jeg har i øvrigt løbende haft kontakt til politiet for at orientere om fremdriften i Rigsrevisionens undersøgelse.

III. Undersøgelsens øvrige forhold

4. Flere enkeltsager har for nylig vist, at lange sagsbehandlingstider medfører problemer for nogle danske virksomheder. Problemerne opstår i forbindelse med tildeling af erhvervsopholdstilladelser og forretningsvisa, når virksomhederne enten ønsker at ansætte udenlandsk arbejdskraft eller få besøg af potentielle udenlandske kunder.

Jeg har derfor besluttet nærmere at undersøge kravene til dokumentationen af opholdsgrundlaget, forretningsgangene samt sagsbehandlingstiderne for udstedelse af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa i Udlændingestyrelsen.

En række andre forhold vil naturligt indgå i undersøgelsen. Forholdene er bekendt fra Rigsrevisionens foreløbige undersøgelsesarbejde, men har også været omtalt i offentligheden. Det gælder bl.a. problemer med administrationen af selvforsørgelseskravet, sikkerhed for at optagelsesbreve ikke er forfalskede, at der er taget de nød-

vendige skridt i forhold til gaver til ansatte, samt sikkerhed for at opbevaring og udskrivning af stickers sker betryggende.

5. Undersøgelsen omfatter studie- og erhvervsopholdstilladelser, der udstedes i styrelsens Erhvervs- og Familiesammenføringsafdeling. Erhvervs- og studieområdet omfatter en række persongrupper, som har meget forskellig baggrund for at opholde sig i Danmark.

Studieområdet omfatter opholdstilladelser til studerende ved videregående uddannelser, grund- og ungdomshøjskoler samt folkehøjskoler. Til studieområdet hører endvidere opholdstilladelser til praktikanter og au pair.

Erhvervsområdet omfatter bl.a. lønarbejdere og selvstændigt erhvervsdrivende og opholdstilladelse efter jobkort-ordningen. Under erhvervsområdet hører endvidere sager omfattet af overgangsordningen for de nye østeuropæiske EU-lande.

6. Undersøgelsen omfatter desuden forretningsvisa, der udstedes i Visumkontoret i styrelsens Asyl- og Visumafdeling. Ansøgning om forretningsvisum skal ske gennem en dansk repræsentation i udlandet, og de fleste sager er enkle og kan afgøres på stedet. Visse sager af særlig kompliceret art forelægges imidlertid styrelsen til afgørelse. Det er alene disse komplicerede sager om forretningsvisum, der vil indgå i denne undersøgelse, idet de danske repræsentationers visumadministration er behandlet i statsrevisorernes beretning nr. 15/04 om visumadministrationen på danske ambassader og generalkonsulater.

7. Undersøgelsen vil omfatte 3 delformål:

- Har Udlændingestyrelsen fastsat tilstrækkelige krav til dokumentation af opholdsgrundlaget ved udstedelse af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa?
- Har Udlændingestyrelsen forretningsgange, der sikrer, at afgørelser træffes på et betryggende grundlag?
- Er Udlændingestyrelsens sagsbehandlingstider rimelige for studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa?

Ad. 1. Dokumentation for opholdsgrundlaget

8. Undersøgelsen af administrationen af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa i Udlændingestyrelsen vil tage sit afsæt i en vurdering af de krav til dokumentationen af opholdsgrundlaget, som Udlændingestyrelsen har fastsat i forbindelse med udstedelse af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa. Denne del omfatter en undersøgelse af krav til ansøgerne om dokumentation for ophold, deres selvforsørgelse/økonomi og reelle bevæggrunde for opholdet i Danmark. Alle ansøgere skal være udstyret med enten optagelsesbrev til en uddannelsesinstitution, en jobkontrakt eller en invitation til at besøge en virksomhed i Danmark, ligesom de skal kunne redegøre for deres økonomi under opholdet og dokumentere deres reelle hensigter med og kvalifikationer for at opholde sig i Danmark, fx tidligere uddannelse eller relation til et erhverv. Samlet vil disse forhold være med til at belyse grundlaget for udstedelse af studie- og erhvervsopholdstilladelser og forretningsvisa i styrelsen.

Ad. 2. Sikre forretningsgange

9. Undersøgelsen vil endvidere omfatte en analyse af, om Udlændingestyrelsen har forretningsgange, som sikrer, at opholdstilladelser og forretningsvisa udstedes på et betryggende grundlag. Denne del af undersøgelsen omfatter en gennemgang af styrelsens retningslinjer og instrukser for sagsbehandling, om styrelsen har en relevant it-understøttelse af sagsbehandlingen, om der er sikret betryggende forhold i udstedelsen af stickers, om sagsbehandlingen er organiseret hensigtsmæssigt, samt om styrelsen foretager kvalitetssikring og -kontrol af de enkelte sager og har sikret sig de fornødne ledelsesmæssige informationer med henblik på at tilpasse administrationen.

Ad. 3. Sagsbehandlingstider

10. Undersøgelsen af sagsbehandlingstider for studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa i Udlændingestyrelsen vil tage sit afsæt i en vurdering af, om styrelsen kan måle de relevante sagsbehandlingstider på de enkelte områder, om styrelsens mål er ambitiøse, samt hvor god målopfyldelse Udlændingestyrelsen opnår.

IV. Koordinering med Ombudsmanden

11. Folketingets Ombudsmand er p.t. i færd med at undersøge forhold i Udlændingestyrelsen om usaglig forskelsbehandling af visse virksomheder mv., samt hvorvidt Publikumsadministrationen iagttager god forvaltningsskik. I den forbindelse vil Ombudsmanden foretage en inspektion af Udlændingestyrelsen, der efter planen finder sted i oktober måned. Folketingets Ombudsmand og jeg vil koordinere vores undersøgelser.

V. Undersøgelsens videre forløb

12. Der udestår endnu en del revisionsarbejde, og jeg vil derfor for god ordens skyld understrege, at undersøgelsens resultater kan medføre ændringer i indholdet i den endelige beretning i forhold til ovenstående. Undersøgelsen er højt prioriteret og vil blive søgt gennemført, så en beretning kan afgives til statsrevisorerne i marts 2006.

Henrik Otbo